

Дело C-394/21

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

28 юни 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Curtea de Apel București (Апелативен съд, Букурещ, Румъния)

Дата на акта за преюдициално запитване:

3 юни 2021 г.

Жалбоподател:

Bursa Română de Mărfuri SA

Отвeтник:

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul
Energiei (ANRE)

при участието на:

Federația Europeană a Comercianților de Energie (Европейска
федерация на енергийните търговци)

Предмет на главното производство

Жалба, с която жалбоподателят Bursa Română de Mărfuri (Румънска фондова борса) иска от Curtea de Apel București (Апелативен съд Букурещ) да задължи ответника Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (Национален орган за енергийно регулиране) (ANRE) да му издаде на основание Регламент (ЕС) 2019/943 лиценз за организиране и управление на централизирани пазари на електроенергия.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

По силата на член 267 ДФЕС се иска тълкуване на Регламент (ЕС) 2019/943, на Директива (ЕС) 2019/944, на член 4, параграф 3 ДЕС, на членове 101 и 102 ДФЕС и на член 106, параграф 1 ДФЕС.

Преюдициални въпроси

1) Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. година относно вътрешния пазар на електроенергия, и по-специално член 1, буква б) и член 3 от него, като се имат предвид разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС, забранява ли още от момента, когато е влязъл в сила, държава членка да продължи да издава само една лицензия за организацията и за управлението на централизираните пазари за енергия? Задължена ли е румънската държава, считано от 1 януари 2020 г., да блокира съществуващ монопол, който се отнася до управлението на пазара на електроенергия?

2) Приложното поле по отношение на лицата на принципите на свободна конкуренция по Регламент (ЕС) 2019/943, и по-специално по член 1, букви б) и в), и съответно член 3, обхваща ли оператора на пазар на електроенергия като стокова борса? За да се даде отговор, има ли значение обстоятелството, че за определянето на пазара на електроенергия член 2, точка 40 от Регламент (ЕС) 2019/943 препраща към определението за пазари на електроенергия, съдържащо се в член 2, точка 9 от Директива 2019/944?

3) Следва ли да се приеме, че предоставянето от държава членка само на един лиценз за управлението на електроенергийния пазар представлява ограничение на конкуренцията по смисъла на членове 101 и 102 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС и член 106, параграф 1 ДФЕС?

Цитирани разпоредби от правото на Съюза и цитирана съдебна практика на Съюза

Член 4, параграф 3 ДЕС, членове 101 и 102 ДФЕС, и член 106, параграф 1 ДФЕС.

Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. година относно вътрешния пазар на електроенергия — член 1, букви б) и в), член 2, точка 25, член 3, член 10, параграфи 4 и 5.

Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за

изменение на Директива 2012/27/ЕС — съображения 2 и 3, член 2, точки 9, 18 и 57.

Посочени национални разпоредби

Legea energiei electrice și a gazelor nr. 123/2012 (Закон за електроенергията и газа № 123/2012) — член 10, параграф 2, буква f), съгласно който компетентният орган предоставя само една лицензия за оператора на електроенергийния пазар и една за оператора на балансиращия пазар.

Ordinul ANRE nr. 12/2015 privind aprobarea Regulamentului pentru acordarea licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice (Заповед на ANRE № 12/2015 за одобрение на Наредбата за издаване на лицензии и разрешения в областта на електроенергията).

Кратко представяне на фактите и на главното производство

- 1 По силата на Legea privind bursele de mărfuri nr. 357/2005 (Закон за стоковите борси № 357/2005) от 1992 г. жалбоподателят има статут на автономна институция с обща компетентност за управление на обществено значими пазари.
- 2 На 20 август 2020 г. въз основа на Регламент 2019/943 жалбоподателят подава до ANRE заявление за предоставяне на лиценз за организирането и управлението на централизирани пазари на електроенергия, като представя пълната документация, която се изисквана съгласно Заповед на ANRE № 12/2015.
- 3 След отказа на ANRE да издаде лиценз жалбоподателят подава жалба до Curtea de Apel București, с която иска ответникът да бъде задължен да издаде разглеждания лиценз.
- 4 В хода на обжалването жалбоподателят изтъква, че Регламент 2019/943 във връзка с Директива 2019/944 задължава националните регулаторни органи да осигурят ефективно наличието на конкуренция между операторите на пазарите на електроенергия.
- 5 Всъщност, според жалбоподателя установените от регламента принципи на свободна конкуренция не изключвали оператора на електроенергийния пазар, който е определен в член 2, точка 7 от него.
- 6 В своя защита ANRE се позовава на член 10, параграф 2, буква f от Закон № 357/2005, обръщайки внимание, че към момента на неговото влизане в сила дружеството Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale „OPCOM” S. A. вече е разполагало с лиценз за управлението на централизирани пазари на електроенергия, издаден през 2001 г. за период от

25 години, така че този оператор разполагал в това отношение с изключителен монопол.

- 7 Ответникът отбелязва също, че Регламент 2019/943 установява общите принципи, адресирани до участниците на пазара на електроенергия, от понятието за които операторът на пазара на електроенергия не е изключен, видно от определението в член 2, точка 25.

Основни доводи на страните в главното производство

- 8 Жалбоподателят счита, че задължението на националните регулаторни органи да осигурят конкуренция между операторите на пазара на електроенергия представлява основата на Регламент 2019/943 и произтича от член 1, буква б) от този регламент. Посоченият член във връзка с член 3 и член 10, параграфи 4 и 5 от регламента задължавал ANRE да избягва всякакви антиконкурентни монополи.
- 9 Жалбоподателят изтъква също така, въз основа на член 1, букви б) и в) и член 3 от регламента, че установените в него принципи на свободна конкуренция не изключват по никакъв начин оператора на пазара на електроенергия, както е определен в член 2, точка 7 от регламента.
- 10 След като операторът на пазара е субектът, който осъществява агрегиране, то предвиденото в член 2, точка 25 от регламента определение за „участник на пазара“ включвало и оператора на пазара на електроенергия.
- 11 ANRE счита, че не следва да се отправя запитване до Съда.
- 12 Той посочва, че тъй като румънският пазар не е голям, създаването на два отделни пазара води единствено до разпределяне на офертите на едни и същи оференти на тези два пазара, което явно предполагало нарушаване на конкуренцията.
- 13 Ответникът припомня, че през 2014 г. жалбоподателят вече е подавал подобна жалба, която е била отхвърлена и в рамките на която жалбоподателят е повдигнал възражение за противоконституционност на член 10, параграф 2, буква f) от Закон № 123/2012, от своя страна също отхвърлено от Curtea Constituțională (Конституционен съд).
- 14 Що се отнася до преюдициалните въпроси, ANRE счита, че те не са необходими за разрешаването на спора и че регламентът е ясен, поради което може да бъде приложен от съда.
- 15 Освен това ANRE счита, че допустимият от националната правна уредба монопол не противоречи на регламента, тъй като в него не се съдържа нито една разпоредба, която да налага на държавите членки задължението да определят повече икономически оператори със задача да организират и

управляват централизираните пазари на електроенергия с цел електроенергията да се договаря на едро, но се съдържат общите принципи, адресирани до участниците на пазара на електроенергия, сред които, съгласно определението в член 2, точка 25 от регламента, не са посочени операторите на мрежата или оператора на пазара на електроенергия.

- 16 Член 1, буква б) от регламента, на който се позовава жалбоподателят, според ответника бил изяснен от съображение 13 от Директива 2019/944 в смисъл, че под „доставчици на ресурси” се разбират доставчиците на електроенергия от различни енергийни източници (например: вятърна, слънчева, геотермална, водноелектрическа енергия, енергия от вълните, от приливите и отливите и т.н.), но не и доставчици на услуги (каквато е услугата по управление на пазара), а под „улесняване на агрегирането на разпределеното търсене и предлагане“ се разбира улесняване на навлизането на пазара на обособени субекти, които специализирано осъществяват агрегиране.
- 17 Освен това жалбоподателят счита, че с оглед на настоящия правен контекст приравняването в частност на BRM или изобщо на оператор на пазара на електроенергия към агрегатор по смисъла на определението от директивата изглежда пресилено и лишено от основание. Агрегаторите не са и няма да се превърнат в конкурентен пазарен механизъм или механизъм за управление на пазарите на електроенергия.
- 18 Що се отнася до член 3, на който се позовава жалбоподателят, ответникът твърди, че той се позовава на правилото за конкурентно формиране на цените въз основа на търсенето и предлагането, независимо от броя на операторите, които трябва да го прилагат. Използването в множествено число на понятието „пазарен оператор“ се дължи на факта, че разглежданият текст се отнася до правните субекти на държавите членки, което не означавало, че във всяка държава членка трябва да функционират няколко пазарни оператора.
- 19 Ответникът припомня също, че след влизането в сила на Закон № 123/2012 ОРСОМ е било определено въз основа на Регламент 2015/1222 за зоната на предлагане на Румъния като НОПЕ (номиниран оператор на пазара на електроенергия) за пазара на електроенергия за ден напред (ПДН) и за пазара на електроенергия за сделки в рамките на деня (ПРД).
- 20 В отклонение от модела на конкуренция по член 4 от Регламент (ЕС) 2015/1222, член 5 от същия регламент предвижда възможността да се приложи моделът на монопол чрез определянето само на един НОПЕ, като решението за това е предоставено на преценката на съответната държава членка със задължение да уведоми Комисията за него.

Кратко изложение на мотивите за отправяне на преюдициалното запитване

- 21 Запитващата юрисдикция, Curtea de Apel București, счита, че за разрешаването на спора, с който е сезирана, е необходимо Съдът да се произнесе преюдициално като изясни дали Регламент № 2019/943 е приложим по отношение на оператора на енергиен пазар, ако същият регламент, разглеждан евентуално във връзка с Директива 2019/944, забранява, считано от датата на влизането му в сила, на държава членка да издава само един лиценз за управлението на целия пазар на електроенергия в тази държава членка, и дали издаването на такъв лиценз противоречи на членове 101 и 102 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС и член 106, параграф 1 ДФЕС.
- 22 Що се отнася до необходимостта от сезиране на Съда, запитващата юрисдикция отбелязва, от една страна, че разпоредбите на правото на Съюза, за които се отнасят преюдициалните въпроси, все още не са били предмет на тълкуване, и от друга страна, че правилното прилагане на правото на Съюза в дадения случай не е дотолкова очевидно, че да не оставя място за никакво основателно съмнение. Освен това практиката на Съда, на която се позовава ответникът, предхождала регламента.